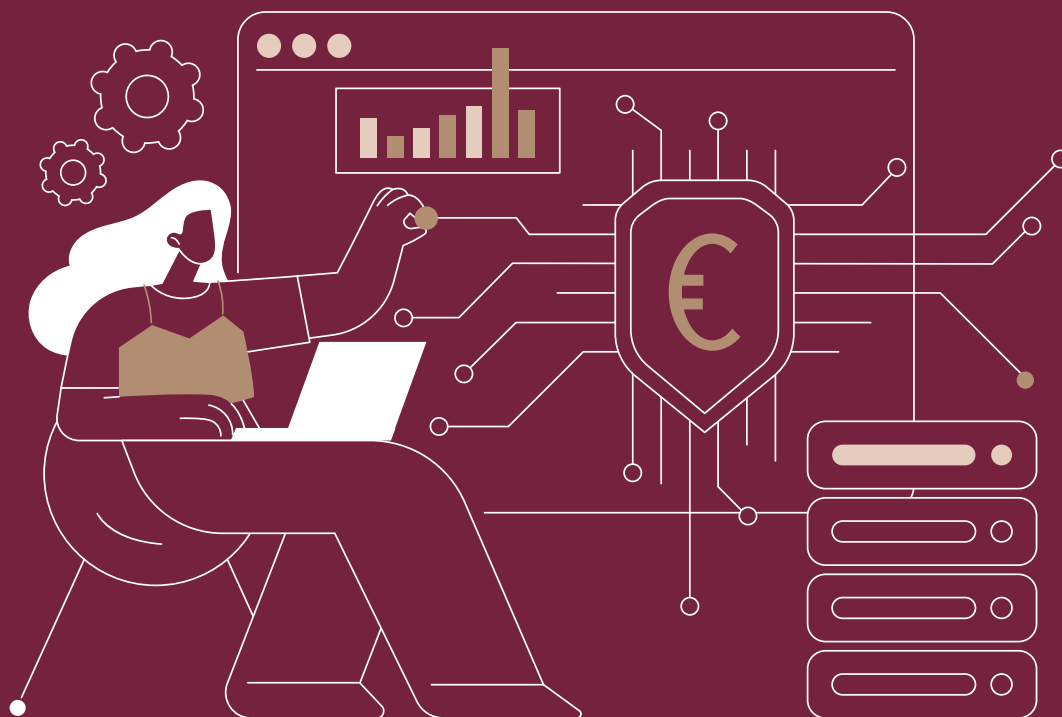

APORTACIÓ DEL SECTOR FINANCER A L'ECONOMIA ANDORRANA

Estudi encarregat per
Andorran Banking a

Andorran Banking
Observatory

4t informe · gener 2024

Andorran Banking

C/ Ciutat de Consuegra, 16 - Edifici l'Illa, esc. A, 2n

AD500 Andorra la Vella - Principat d'Andorra

Tel. +376 807110 - Fax +376 867110

andorranbanking@andorranbanking.ad

www.andorranbanking.ad

Publicat per Andorran Banking.

© Andorran Banking

L'Andorran Banking Observatory és una publicació elaborada per Andorran Banking disponible en format digital a la pàgina web **www.andorranbanking.ad**.

Es permet la utilització de la informació continguda en aquest informe sempre que sigui per a finalitats no lucratives esmentant com a font d'informació **Publicació d'Andorran Banking Observatory "Aportació del sector financer a l'economia andorrana"**.

No s'autoritza la transformació total o parcial de cap contingut.

Contingut

La importància del sector financer a Andorra	4
1. Dades del sector financer a Andorra	6
2. Sector dinamitzador	10
3. Sector creador de llocs de treball	12
4. Impulsor de la transformació digital al país	16
5. Aportació a les finances de l'Estat	18
6. Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)	20
7. Metodologia i assumpcions	24

La importància del sector financer a Andorra

El sector financer i bancari desenvolupa un paper essencial en les economies, exercint una influència significativa tant en empreses com en famílies i particulars. El sector financer, compost d'entitats bancàries, entitats financeres d'inversió i d'entitats asseguradores, actua com a pilar fonamental que facilita el flux de capital i finançament cap als inversors i/o els consumidors, fomentant així el desenvolupament econòmic. Per a les empreses, aquest sector proporciona recursos financers crucials per a inversions, expansió i operacions diàries.

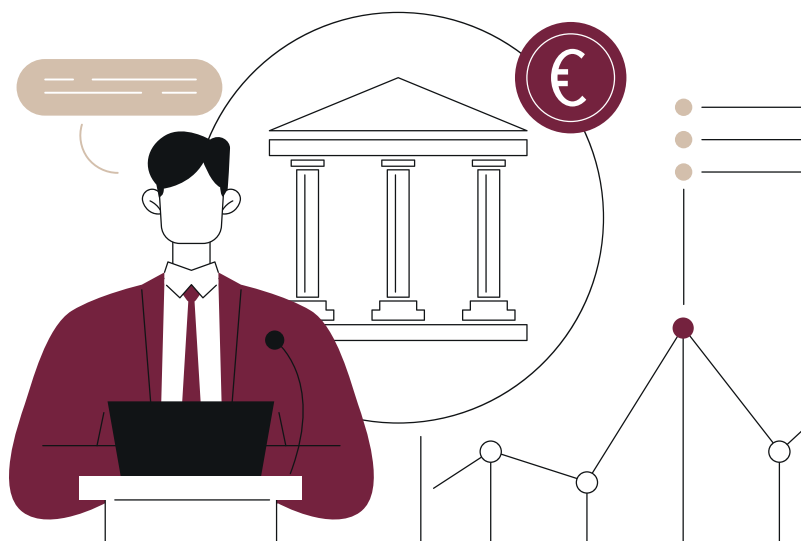
D'altra banda, per a les famílies i particulars, les entitats financeres ofereixen serveis bancaris, crèdits i assegurances que influeixen directament en la seva estabilitat financera i benestar. El sector bancari té un paper destacat en la gestió dels estalvis i la planificació financera, contribuint a la construcció d'un sistema econòmic resilient i sostenible.

A més, els serveis de mitjans de pagament juguen un paper vital per a particulars i negocis. Aquests serveis proporcionen una infraestructura essencial per a les transaccions diàries, millorant la facilitat i la seguretat de les operacions financeres. El desenvolupament de solucions adaptades és un aspecte clau, assegurant que les necessitats específiques dels particulars i empreses siguin ateses de manera eficient. Aquesta adaptació inclou la creació de productes financers personalitzats i la implementació de serveis de mitjans de pagament innovadors que agilitzen les operacions comercials i milloren l'experiència dels usuaris.

I per un altre costat, la contribució de les entitats financeres a l'economia també és molt rellevant. Països com Luxemburg i Liechtenstein tenen un sistema financer que representa entre el 20% i el 25% del seu PIB, cosa que demostra la prosperitat del model econòmic andorrà amb un sistema financer potent.

Quin és el nombre de llocs de treball creats pel sector financer andorrà? Quin és el valor afegit vinculat directa i indirectament de les activitats financeres? Quina és la contribució al pressupost d'Andorra generada pel sector financer?

Aquest estudi econòmic proporciona una resposta concisa a aquestes preguntes i aporta llum al rol de les entitats bancàries dins la societat i del teixit econòmic.

1 | Dades del sector financer a Andorra

El sector financer a Andorra és un sector dinàmic que ha experimentat un gran creixement en els últims anys. Concretament, és el **tercer sector privat que més aporta al Producte Interior Brut (PIB)** de la seva economia. Els dos sectors amb major aportació són el comerç al detall i les activitats immobiliàries, ambdues dependents del finançament que reben del sector bancari andorrà.

3 grups bancaris

ANDBANK /
Private Bankers

 MORABANC

Creand®
Crèdit Andorrà

**3 empreses
financeres d'inversió**

**4 companyies
d'assegurances**

Concentren el
94,1%
dels actius gestionats
a Andorra.

Aporten un
17,2%
dels impostos directes
recaptats pel Govern en
els últims 5 anys.

Donen lloc de treball al
75,3%
de les persones treballadores
del sector financer, dels quals un

63,8%
compta amb
formació universitària.

La financiació concedida
pel sector financer
equivale aproximadament a

2x
el PIB d'Andorra.

Fora del perímetre dels 3 grups bancaris

**9 empreses
financeres d'inversió**

**23 companyies
d'assegurances**

Sector bancari andorrà

18
Bilions EUR
Actius

64
Bilions EUR
Recursos gestionats

7,57%
ROE
Rendibilitat

2.500
persones
treballadores

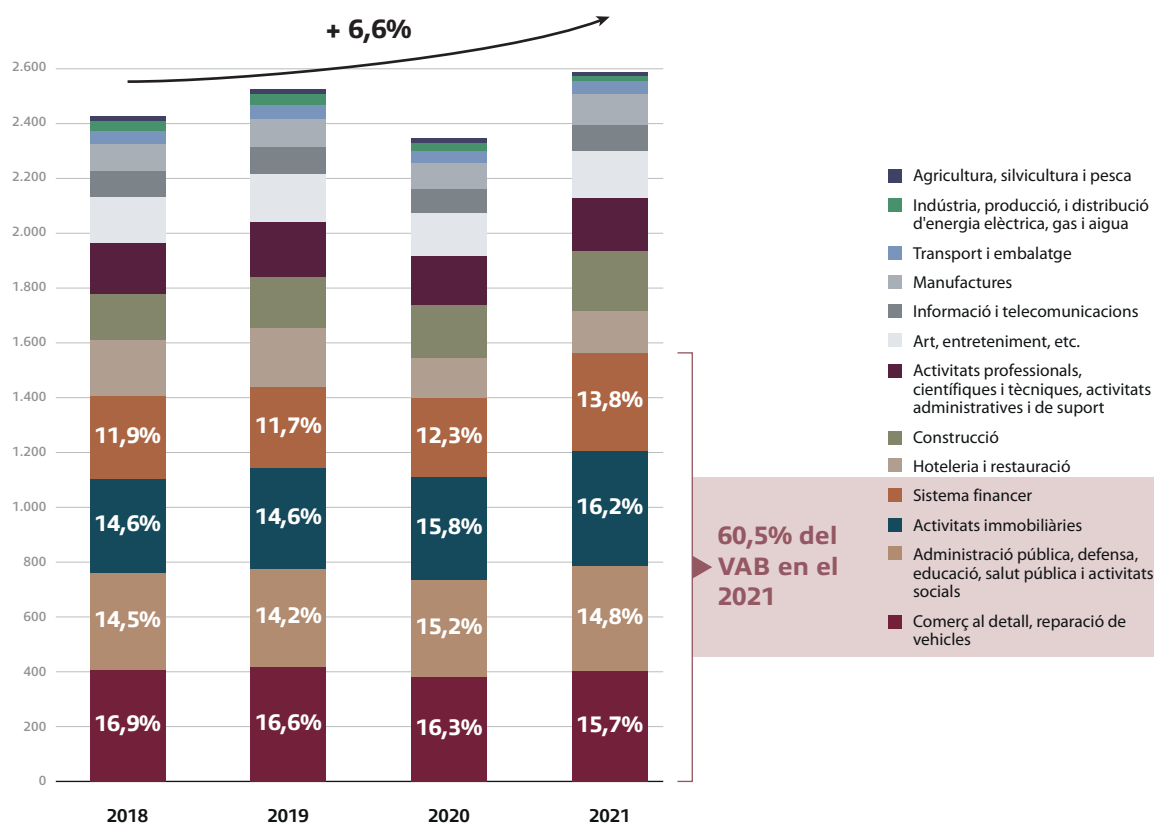
15,76%
CET1
Rati de solvència

201,3%
Liquiditat
Coverage Ratio

A continuació es mostren algunes variables econòmiques que evidencien la importància i solidesa dels grups bancaris andorrans, amb un gran creixement en els últims anys.

Estimació del PIB - VAB Nominal por Sectors

(milions d'euros) / (%)

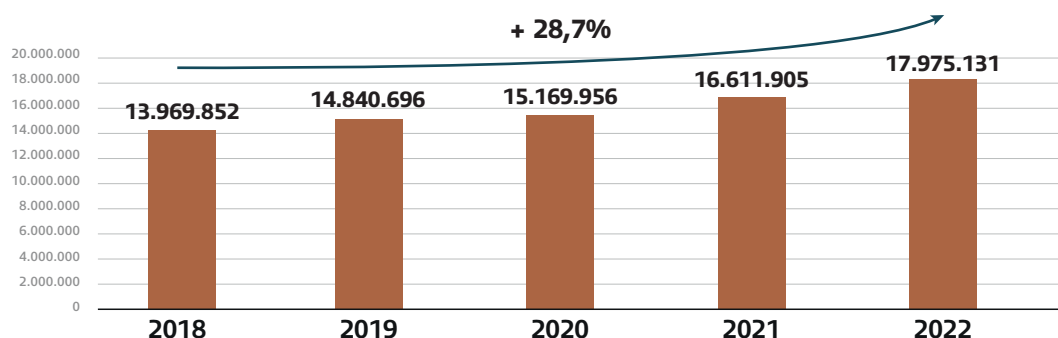
Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer juntament amb el sector públic, el comerç i les activitats immobiliàries representen més del 60% del Valor Afegit Brut de l'economia andorrana.

Total actius

(milers d'euros)

Els actius del sector bancari han mantingut durant els últims 5 anys una tendència creixent del 28% CAGR tot i les dues crisis viscudes. Aquest creixement ha tingut la seva base en una evolució així mateix creixent dels dipòsits de la clientela.

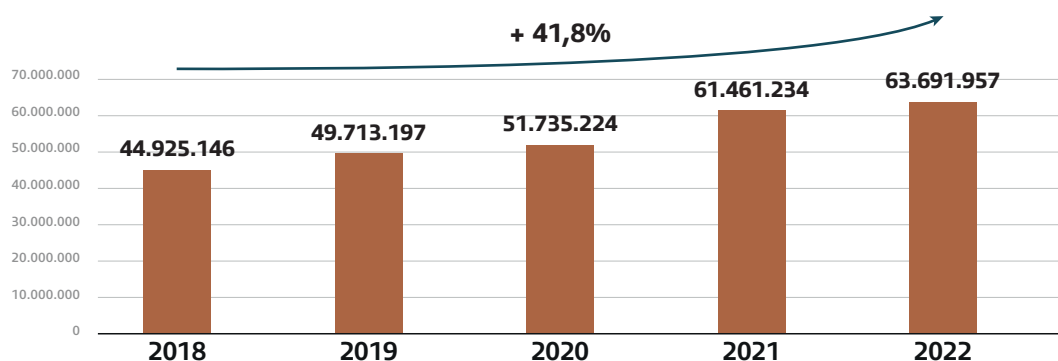

Font: Dades aportades per les entitats bancàries.

Actius sota gestió consolidada

(milers d'euros)

Els recursos gestionats pel sector bancari andorrà han tingut una evolució creixent.

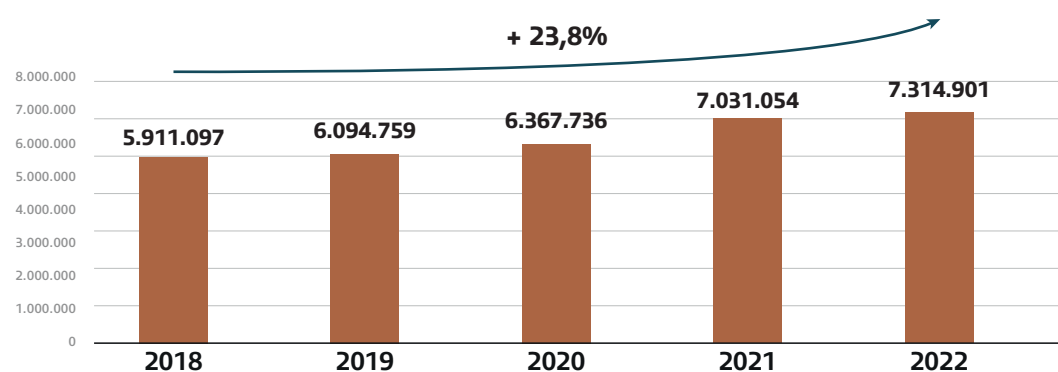

Font: Dades aportades per les entitats bancàries.

Inversió creditícia consolidada

(milers d'euros)

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, el que evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Font: Dades aportades per les entitats bancàries.

2 | Sector dinamitzador

El sector financer andorrà influeix de manera significativament positiva a la resta de l'economia des de diferents vessants.

• Impulsa sectors estratègics

El desenvolupament de determinats sectors ha estat possible gràcies al finançament i suport de la banca andorrana. El sector bancari està compromès amb el progrés i el benestar de la societat.

Ha fomentat i impulsat de manera activa els sectors productius i estratègics del país com són la indústria de la neu i el centre termal de Caldea, entre altres. També dona suport a l'emprenedoria, sector cabdal en el teixit empresarial del país.

• Dinamitza altres indústries

S'estima¹ que el sector financer andorrà genera 0,9 llocs de treball addicionals per cada persona treballadora del sector.

Així mateix s'ha estimat que el sector genera un multiplicador de 0,3 de Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte en la resta dels sectors del país.

Al no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació s'ha realitzat sobre la base de l'extrapolació entre les taules *input-output* publicades per Luxemburg i Suïssa, així com en diversos informes².

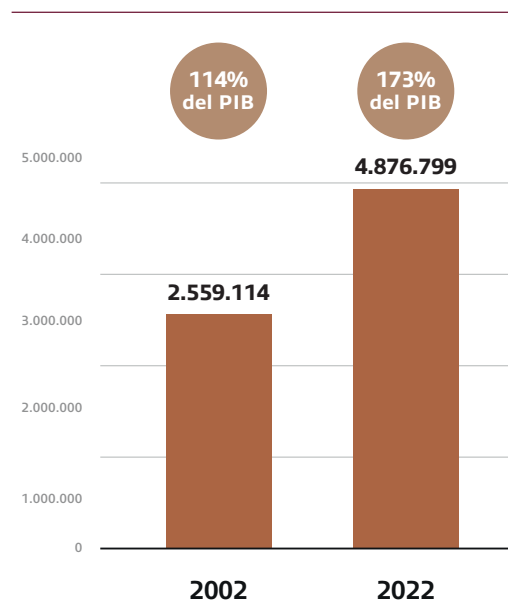
• Finança l'economia

Des de l'any 2002, la inversió creditícia a Andorra ha experimentat creixements exponencials, amb un CAGR del 91% entre els anys 2002 i 2022. Finançament que ha acompanyat el creixement econòmic i social d'Andorra aquests 20 anys.

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, el que evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Inversió creditícia a Andorra

(milers d'euros)

1. L'estimació s'ha dut a terme mitjançant extrapolació sobre la base de la informació publicada en els següents informes: KPMG Private Banking Survey (KPMG); The state of the financial sector in Luxembourg (Luxembourg for Finance - Deloitte); i Economic impact of the Swiss Financial Sector (SBA - SIA - BAC).

2. Per a les extrapolacions s'han tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer en VAB i nombre d'empleats, com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

3 | Sector creador de llocs de treball

• Genera ocupació qualificada

De mitjana, els 3 grups bancaris han donat treball al 75,3% de les persones treballadores del sistema financer d'Andorra durant els últims 5 anys.

El 2022, el 63,8% de la plantilla del sector bancari eren titulats universitaris.

L'aportació als llocs de treball per part del sector financer a l'economia andorrana revesteix especial rellevància en termes de salari i massa salarial.

• Contribueix a la riquesa nacional

Malgrat el procés de concentració viscut pel sector, les dades de llocs de treball s'han mantingut estables en nombre de persones treballadores.

El salari mitjà brut ascendeix a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada en el total de l'economia el 2022. Mentre el sector financer dona llocs de treball de forma directa al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, la seva aportació a la massa salarial és del 10% de la massa salarial total durant els últims 5 anys a Andorra. Això posa de manifest la capacitat del sector com a contribuïdor de la riquesa, al sistema de prevenció i a la seguretat social del país.

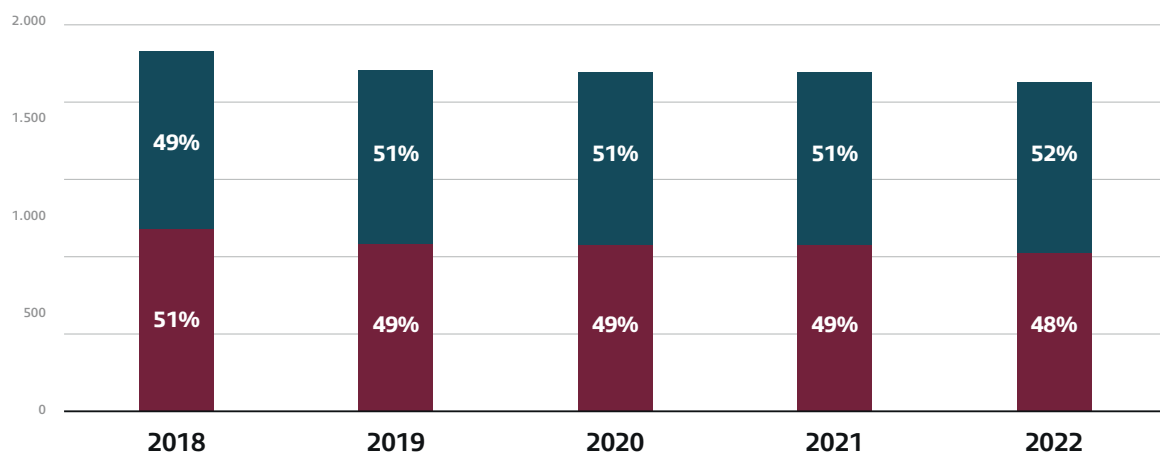
• Té un efecte multiplicador en els llocs de treball

Enfront al 4,5% de llocs de treball generats de forma directa, s'estima que el sector financer a Andorra genera un total de 3.260 llocs de treball (directes i indirectes), representant el 7,8% del total dels llocs de treball a Andorra. Això té la seva base en l'efecte multiplicador estimat del 0,9 sobre la resta dels sectors de l'economia del país*.

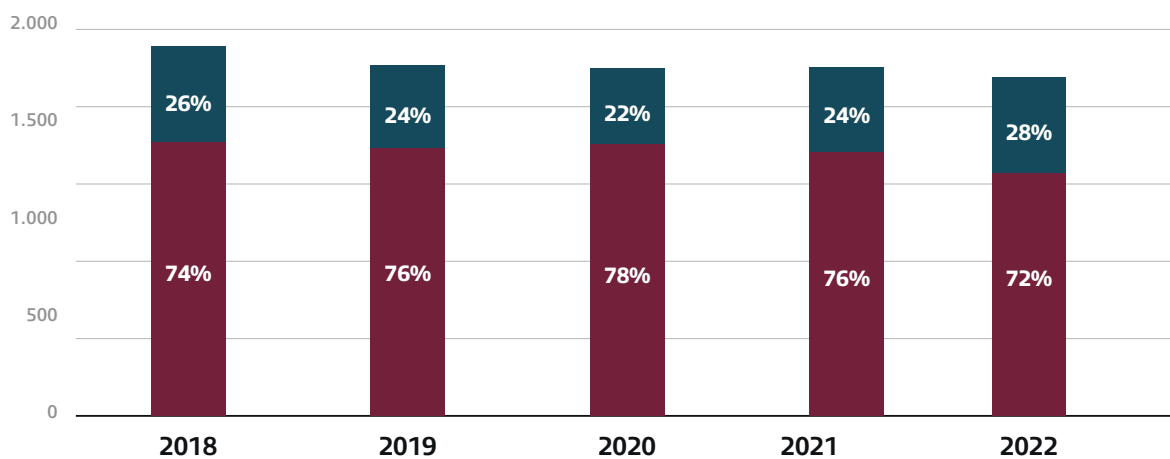
* Per cada 10 llocs de treball que es generen al sector financer, s'estima que es creen 9 llocs de treball en la resta de l'economia, per efectes indirectes i induïts.

Evolució de llocs de treball sector financer

■ Dones
■ Homes

■ Resta sector financer
■ Grups bancaris

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra i dades aportades per les entitats bancàries.

4 | Impulsor de la transformació digital al país

La digitalització i la tecnologia han esdevingut factors fonamentals en l'evolució del sector bancari. Des dels serveis bancaris en línia fins a les aplicacions mòbils i altres avanços tecnològics, aquestes innovacions no només milloren l'accessibilitat als serveis financers, sinó que també optimitzen els processos interns, augmentant l'eficiència i la velocitat de les transaccions. La integració d'avançades solucions tecnològiques permet als bancs adaptar-se ràpidament als canvis del mercat i oferir serveis més competitius i centrats en el client.

• **Inversió**

El sector destina al voltant d'un 6% dels seus beneficis a impulsar la transformació digital.

• **Facilitats de pagament**

1.500 milions d'euros en transaccions amb TPV

- Un 10% correspon a TPVs virtuals, el que confirma un camí cap al comerç online i a distància des d'Andorra.

Transaccions internacionals i targetes

- El nombre de transaccions internacionals ha crescut en els últims anys fins a situar-se en prop de 34 milions d'operacions per valor de més de 1.500 milions d'euros.

• **Servei a la clientela**

Creixement dels usuaris/àries d'aplicacions mòbils

- El nombre d'usuaris/àries d'aplicacions mòbils va créixer fins a situar-se en un 24% el 2022 i un creixement del 65 % el 2022 respecte l'any anterior.

Creixement del
65%
dels usuaris digitals
durant l'exercici 2022.

5 | Aportació a les finances de l'Estat

Les tres entitats bancàries generen ingressos fiscals rellevants per al sector públic. Els impostos recaptats pel Govern i els Comuns representen al voltant del 2% del PIB d'Andorra, fet que demostra la contribució recurrent i continuada del sector a l'administració pública.

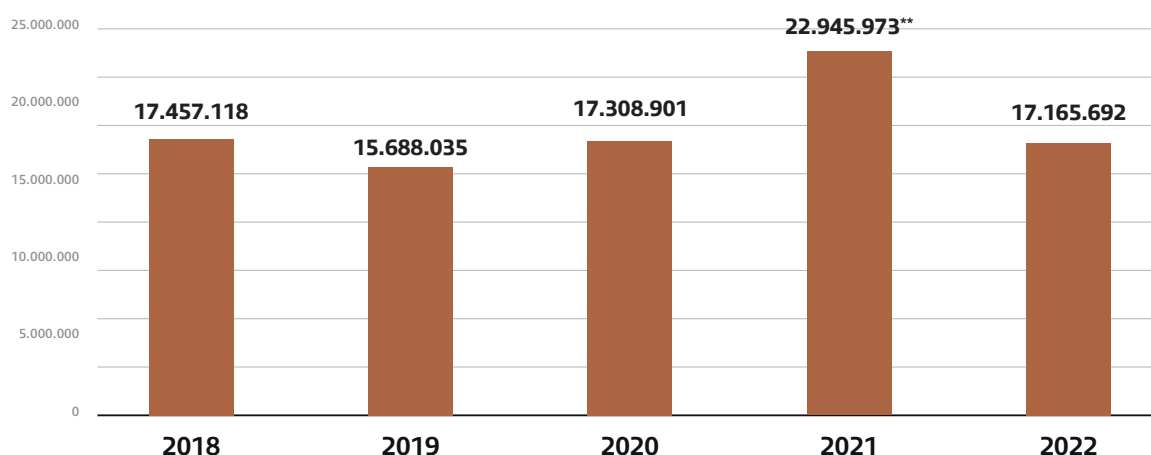
• Impostos directes pagats pel grups bancaris

Els impostos directes pagats per les entitats constituents dels grups bancaris han ascendit 90.565.719 euros durant els últims 5 anys.

La mitjana de l'aportació als impostos directes pels grups bancaris al total d'impostos directes recaptats pel Govern se situa en un 17,8% de mitjana per als últims 5 anys.

Impostos directes pagats pels grups bancaris

(euros)*

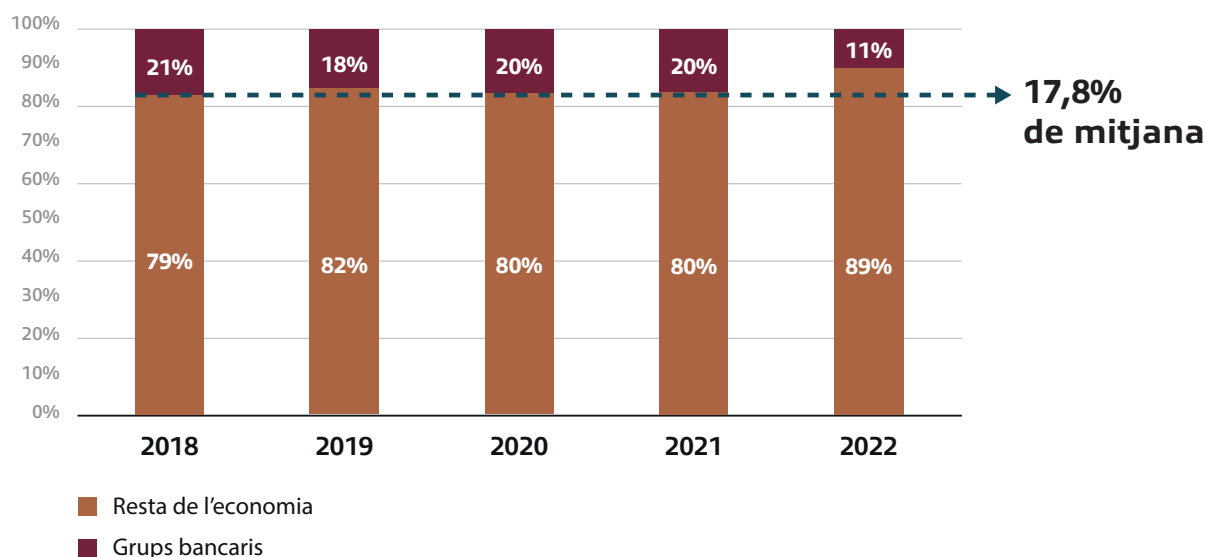

* Les dades inclouen impostos directes tant per part de persona física, com jurídica.

** Increment per efecte del procés de consolidació bancària portada a terme el 2021.

Aportació dels grups bancaris al total d'impostos directes

(%)

Font: Dades aportades per les entitats bancàries i Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

6 | **Impacte del sector en la creació de riqueza (VAB / PIB)**

L'aportació al VAB per part del sector financer ha mostrat una tendència creixent durant els últims 5 anys analitzats.

• VAB aportat pel sector financer

Malgrat la caiguda de 2020 provocada pel COVID-19, el VAB del sector financer ha mantingut una tendència creixent en el període 2018-2021 amb un CAGR del 23%, consolidant-se com el tercer sector privat que més VAB directe aporta a l'economia, amb un 13,8%.

El VAB mitjà per persona treballadora del sector financer és 3 vegades superior al de la resta de l'economia. En el període 2018-2021 ha mantingut una tendència creixent, passant d'un 246% a un 299% respecte al VAB mitjà per persones treballadores de l'economia, amb un CAGR del 31%.

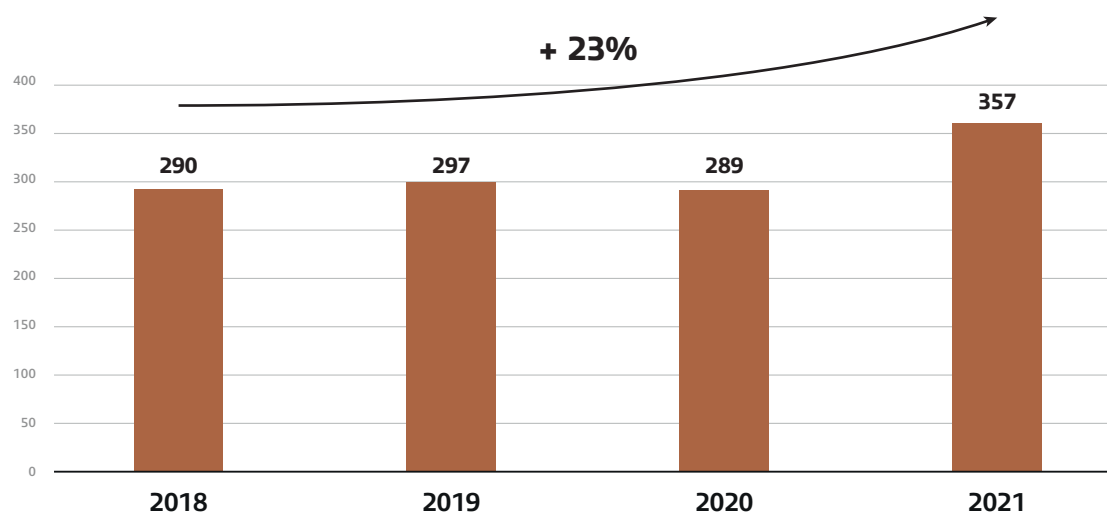
• L'efecte indirecte del sector financer en el VAB d'Andorra: l'efecte multiplicador en VAB

S'estima que el sector financer a Andorra genera un VAB total (directe i indirecte) estimat de 464M€, que representaria el 19% del VAB total enfront al 13,8% generat de forma directa. Això té la seva base en l'efecte multiplicador estimat del 0,3* sobre la resta de sectors de l'economia del país.

* Per cada 1€ de VAB generat pel sector financer, s'estima que es generen 0,3€ de VAB en la resta de sectors de l'economia andorrana, degut a les compres que el sector financer fa a la resta de sectors.

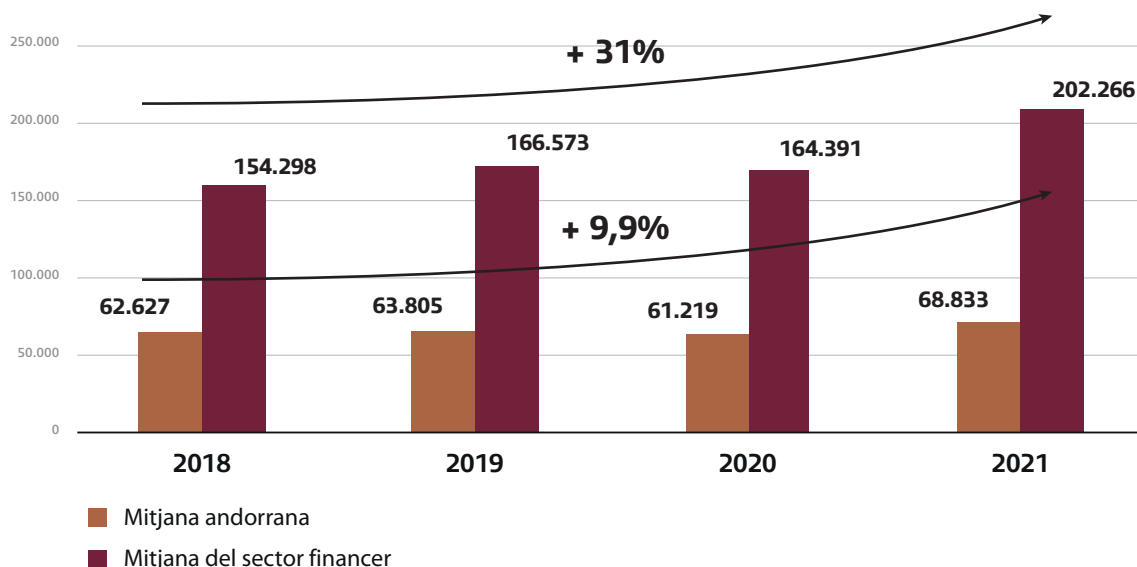
Evolució del VAB sector financer

(millions d'euros)

Evolució del VAB mitjà per persona treballadora

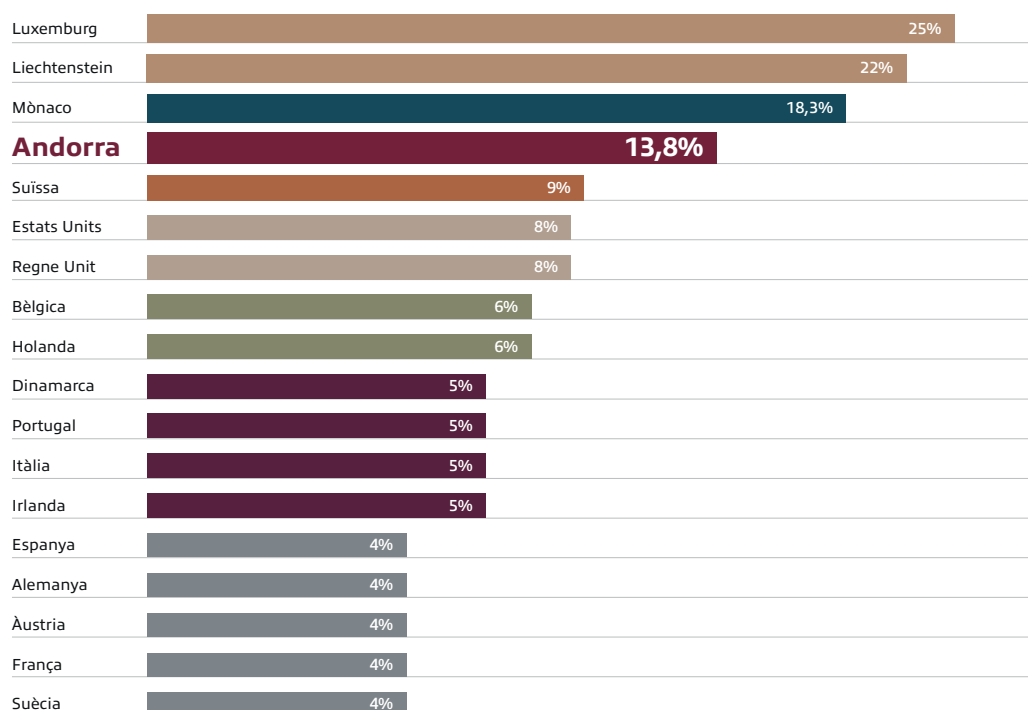
(euros per persona treballadora)

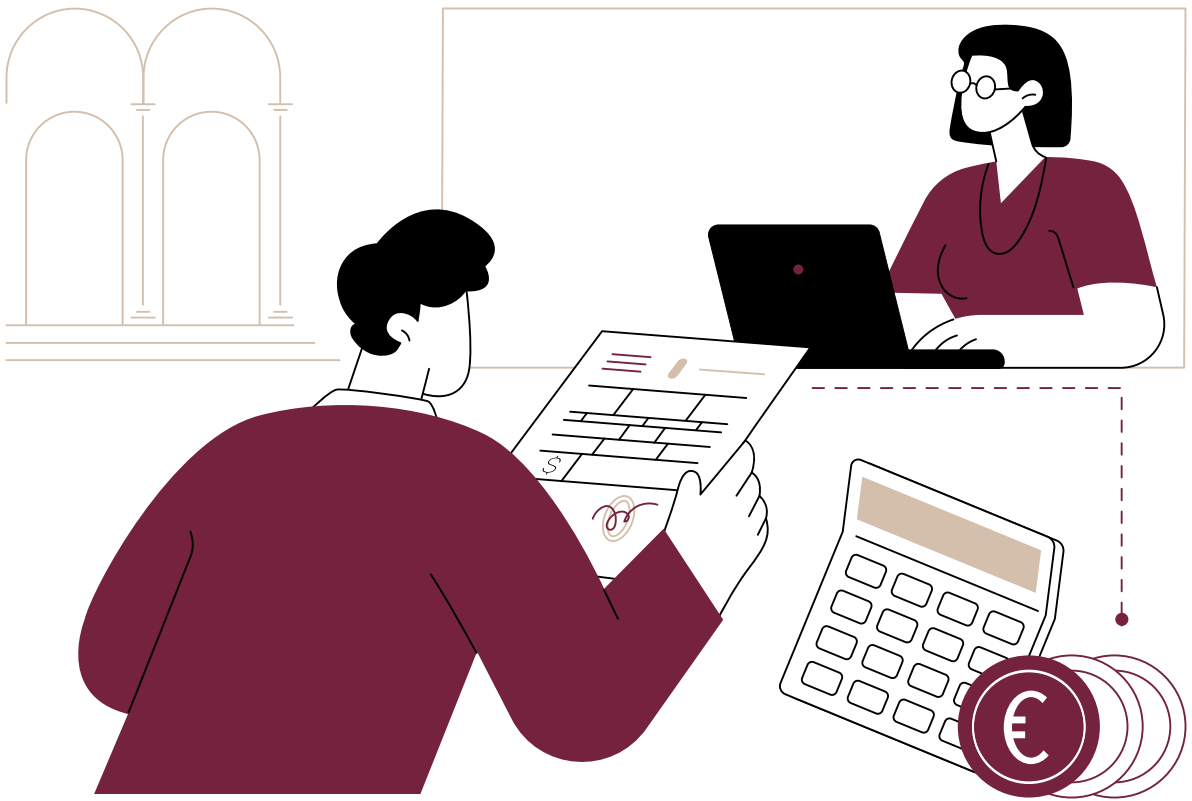
Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer a Andorra té un pes important a l'economia amb un 13,8 % d'aportació al VAB, com tenen altres països com Luxemburg, Liechtenstein, Mònaco o Suïssa.

El pes del **VAB directe aportat pel sector financer andorrà** a l'economia en comparativa amb altres països:

Font: OCDE, IMMSEE i altres fonts públiques.

7 | Metodologia i assumpcions

• Fonts d'informació

A l'efecte de l'elaboració d'aquest informe, s'ha emprat informació procedent de:

- El Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.
- L'Associació de Bancs Andorrans.
- Les pròpies entitats bancàries: Andbank, MoraBanc, i Creand.
- Taules *input-output* de Suïssa i Luxemburg.
- Múltiples webs públiques esmentades explícitament, com ara l'OCDE.

• Perímetre de la informació utilitzada

A l'efecte del "Resum" s'ha tingut en compte, tret que s'expliciti una altra cosa, la totalitat del sector financer a Andorra, en haver-se extret les dades en la seva majoria dels comptes públics i del Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

• Estimació d'impacte indirecte i induït mitjançant extrapolació

El sector financer andorrà genera llocs de treball així com Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte i induït en la resta dels sectors del país. Al no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació dels efectes multiplicadors s'ha realitzat per extrapolació entre dades publicades per Luxemburg³ i Suïssa⁴ així com en diversos informes⁵.

Per a les extrapolacions s'han tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

• Impacte indirecte

Per impacte indirecte s'entén, a l'efecte d'aquest informe, la producció i els llocs de treball generats en els sectors beneficiats de les inversions i de la despesa duta a terme pel sector financer.

• Impacte induït

Per impacte induït s'entén, a l'efecte d'aquest informe, l'impacte que genera en altres sectors de l'economia el consum de béns i serveis que realitzen els empleats del sector financer.

3. Taules *input-output* Luxemburg.

4. Taules *input-output* Suïssa.

5. KPMG Private Banking Survey (KPMG); The state of the financial sector in Luxembourg (Luxembourg for Finance - Deloitte); i Economic impact of the Swiss Financial Sector (SBA - SIA - BAC).

• Consideracions prèvies en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

El sector financer és el quart sector que més valor agregat aporta a l'economia andorrana, amb un 13,8% del total, la qual cosa genera dependències econòmiques amb la resta dels sectors a causa de les compres que el sector financer fa a la resta dels sectors.

En el cas de Suïssa, el sector financer, conjuntament amb el d'assegurances, representen el segon sector que més aporta al VAB, amb el 9%. Al país alpi, existeix cert equilibri entre els sectors, ja que són diversos els que posseeixen un pes pròxim al del sector financer, com ara el farmacèutic, manufacturer, educació o sanitari. El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Suïssa s'estima en aproximadament un 0,4, d'acord amb les taules *input-output* del 2017 publicades el 2022 per SFSO. Aquesta xifra coincideix amb l'obtinguda dels informes citats anteriorment.

A Luxemburg el sector financer és el primer sector que més VAB aporta i representa el 25%. En el cas de Luxemburg l'aportació del sector financer al VAB triplica la del segon sector (activitats immobiliàries), així com la del tercer (comerç) i quart (serveis professionals-científics-tècnics). El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Luxemburg s'estima en aproximadament un 0,2, d'acord amb les taules *input-output* del 2019.

• Assumpcions en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de VAB d'un sector és inversament proporcional al pes total del sector en l'economia i al nivell de diversificació d'aquesta economia. Sectors amb aportacions directes menors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes elevades (vegeu sector "transportation and storage services" a Luxemburg). Sectors amb un elevat grau de concentració a nivell de l'economia, tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment menors en concentrar una part elevada dels impactes en el propi sector (vegeu "financial and assurance services" a Luxemburg).

Considerem raonable entendre que l'efecte multiplicador del sector financer sobre el VAB d'Andorra se situï en 0,3.

	VAB directe	% VAB directe	Multiplicador indirecte	VAB total estimat	% VAB total estimat (directe i indirecte)
VAB sector financer	357M€	13,8%	0,3	464,1M€	19%

• Consideracions prèvies en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

El sector financer, amb una aportació directa al VAB del 13,8%, genera un 4,5% del total dels llocs de treball de l'economia andorrana, amb 1.716 persones treballadores el 2022. El salari mig brut va ascendir a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada en el total de l'economia el 2022. Mentre que el sector financer únicament dona llocs de treball al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, ha aportat un 10% del salari mig total dels últims 5 anys a Andorra.

Mentre que en el cas de l'efecte multiplicador del VAB no s'han tingut en compte els efectes induïts, en el cas de l'estimació de l'efecte multiplicador del sector financer sobre els llocs de treball d'Andorra sí s'ha tingut en compte aquests efectes induïts, a causa de l'alta capacitat adquisitiva de les seves persones treballadores.

En el cas de Suïssa, el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 9%, genera un 5,5% del total dels llocs de treball de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del sector financer a Suïssa s'estima en un 0,83⁶.

A Luxemburg el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 25%, genera un 14% del total de les ocupacions de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del Sector Financer a Luxemburg s'estima en un 1,01⁷.

• Assumpcions en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de llocs de treball d'un sector sembla ser directament proporcional al pes directe del sector en els llocs de treball. Sectors amb aportacions directes majors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes menors.

Atès que a Andorra el percentatge dels llocs de treball directes és similar al de Suïssa, però el pes del sector en l'economia és significativament superior, considerem raonable entendre que **l'efecte multiplicador del sector financer sobre l'ocupació d'Andorra se situï en 0,9**.

	Llocs de treball directes	% Llocs de treball directes	Multiplicador indirecte	Llocs de treball totals	% Llocs de treball país (directes i indirectes)
Llocs de treball generats pel sector financer (2022)	1.716	4,5%	0,9	3.260	7,8%

6. Economic impact of the Swiss Financial Sector (SBA – SIA – BAC).

7. The state of the financial sector in Luxembourg (Luxembourg for Finance - Deloitte).

Andorran Banking
Associació de Bancs Andorrans

www.andorranbanking.ad